

Vedtak i Transportklagenemnda - Fly

Sammendrag

Krav om standarderstatning grunnet forsinkelse.

Dato

20.04.2015

Saksnummer

594/14F

Tjenesteyter

Norwegian Air Shuttle ASA

Krav om standarderstatning grunnet forsinkelse.

Klager har i det vesentlige anført:

Klager skulle reise fra Bergen til New York den 24. mai 2014 kl. 18:20 med DY7017. Avgangen ble mer enn åtte timer forsinket.

Klager mener Norwegian ikke kan fraskrive seg ansvar ved å skylde på teknisk feil som ble oppdaget under drift. Klager viser til den tekniske rapporten som viser at feilen ble oppdaget under planlagt vedlikehold.

Klager mener videre at Norwegian har tatt en kalkulert forretningsmessig risiko ved altfor tidlig å sette i drift Dreamliner på langdistansen flyvninger, en flytype med altfor mange barnesykdommer. Hendelsen er derfor ikke ekstraordinær.

Norwegian utleverte matkupong på kr 115 per person. Dette var langt fra nok.

Klager krever standarderstatning 600 euro per person.

Det vises for øvrig til klagers brev.

Norwegian har i det vesentlige anført:

DY7017 ble 8 timer og 21 minutter forsinket grunnet et uforutsett teknisk problem på tidligere avgang, det vises til fremlagt teknisk rapport. Maskinen skulle operere strekningen Oslo - New York - Bergen - New York - Oslo 23. - 24. mai, hendelsen oppstod på Gardermoen den 23. mai.

Feilsøkingen tok noe tid og medførte at besetningen ikke kunne gjennomføre flyvningen uten å overstige hviletidsbestemmelsene. Norwegian er det eneste flyselskapet med direkterute mellom Bergen og New York. Ombooking til andre flyselskap ville medført lengre reisetid enn lengden på forsinkelsen.

Det medfører ikke riktighet det klager hevder, at delen som feilet var den som skulle gjennom planlagt vedlikehold. Det stemmer heller ikke at denne feilen oppstod fordi flyet er nytt. Norwegian kjører ikke en kalkulert risiko, men forholder seg til gjeldende regelverk.

I henhold til dom C-402/07 i EU-domstolen (Sturgeon-dommen), er flyselskapene unntatt fra videre kompensasjon hvis årsaken til forsinkelsen er ekstraordinære omstendigheter utenfor flyselskapets kontroll som forhindrer flyvningen. En omstendighet som er utenfor Norwegians kontroll er hendelser som ikke er forårsaket av en handling eller unnlatelse av flyselskapet.

Dom C-549/07, Wallentin-Hermann v Alitalia, prøver å definere ekstraordinære omstendigheter, og i henhold til dommen kan tekniske problemer som oppdages under vedlikehold ikke defineres som ekstraordinære omstendigheter. I dette tilfellet ble feilen oppdaget under drift. Videre fremkommer det at man ikke kan utelukke at tekniske feil utgjør ekstraordinære omstendigheter dersom den stammer fra hendelser som er utenfor flyselskapets normale virksomhet og ligger utenfor deres faktiske kontroll. Hendelser som ikke er en del av Norwegians normale virksomhet er hendelser som ikke forekommer gjentakende ved drift av flymaskinen.

Norwegian kan bekrefte at flyselskapet følger alle vedlikeholdsprogram pålagt av myndighetene og flyprodusenten, og at det tekniske problemet oppstod under drift og utenfor planlagt vedlikehold.

Norwegian kan på grunnlag av ovennevnte ikke imøtekomme klagers krav.

Nemnda bemerker:

Nemnda legger på bakgrunn av de foreliggende opplysninger til grunn at flygningen ble forsinket med 8 timer og 21 minutter.

Forsinkelse som medfører at passasjerene kommer frem til det endelige bestemmelsesstedet mer enn tre timer etter det planlagte ankomsttidspunktet gir rett til erstatning med mindre flyselskapet godtgjør at forsinkelsen skyldes ekstraordinære omstendigheter som ikke kunne vært unngått selv om alle rimelige tiltak var truffet. Nemnda viser til EU-forordning 261/2004 artikkel 6 jf. artikkel 7, jf. artikkel 5, jf. EU-domstolens avgjørelser i sak Sturgeon-Condor av 19. november 2009 (C-402/07) og i sak Nelson m.fl. av 23. oktober 2012 (C-581/10).

Flyselskapet må etter nemndas vurdering i utgangspunktet bære ansvaret ved teknisk svikt. Det er flyselskapet som har størst mulighet til å påvirke og forhindre at teknisk svikt oppstår. Også preventive hensyn taler for at flyselskapet som hovedregel må bære ansvaret ved teknisk svikt.

Nemndas flertall, samtlig medlemmer unntatt forbrukerrepresentant Hanne Beth Takvam-Borge, er av den oppfatning at en teknisk svikt likevel kan komme så uventet at flyselskapet ikke har reelle muligheter til å forhindre feilen eller overvinne følgene av den uten at det går ut over passasjerene. I slike tilfelle er ikke flyselskapet pliktig til å betale erstatning til den reisende. Det er flyselskapet som må godtgjøre at det foreligger et slikt spesielt tilfelle. Flyselskapet må videre godtgjøre at de har truffet alle rimelige tiltak for å unngå forsinkelsen.

Nemndas mindretall, forbrukerrepresentant Hanne Beth Takvam-Borge, er av en annen oppfatning. Slik mindretallet ser det ligger det innen flyselskapets sedvanlige aktivitetsutøvelse å måtte løse tekniske feil, uavhengig av når feilen oppdages. Om feilen er uforutsett eller ikke, er av liten betydning, da det ikke er unormalt at tekniske

feil kan oppstå. Mindretallet legger derfor til grunn at det som hovedregel vil være flyselskapet som må bære ansvar for teknisk svikt, også når teknisk svikt oppstår uventet. I slike tilfeller er flyselskapet som hovedregel pliktig å betale erstatning til de reisende. Unntak kan tenkes, i tilfeller som ligger utenfor flyselskapets kontrollsfære, eksempelvis ved streik, kollisjon med fugl, terrorhandlinger eller værforhold. Det er flyselskapet som må godtgjøre at de har truffet alle rimelig tiltak for å unngå forsinkelsen.

En samlet nemnd viser førøvrig til nemndas generelle uttalelse om tekniske feil av 26. januar 2015. Uttalelsen er vedlagt.

Saken er forelagt Luftfartstilsynet i forbindelse med annen klage på samme flygning, sak 626/14F. Luftfartstilsynet har ikke noe å bemerke til flyselskapets beskrivelse av den tekniske feilen eller den fremlagte dokumentasjon.

Norwegian har fremlagt rapport om «cancellation/delay DY-7001, 23may2014,EI-LND».

Fra rapporten hitsettes:

EDP planned to be replaced due to a failing depress valve.

During pump replacement check valve needs to be removed.

Removing check valve from pump destroyed threads on valve.

The pump is casted iron and the valve is aluminum.

That sometimes cause valve to seize in pump.

[...]

Fault occurred during scheduled maintenance.

Norwegian opplyser i brev til nemnda av 4. september 2014 «det ikke [var] den delen som feilet som skulle gjennom planlagt vedlikehold». Nemnda forstår det likevel slik at Norwegian ikke anfører at feilen ikke oppstod under planlagt vedlikehold. Som det fremgår ovenfor synes delen å ha blitt ødelagt under en planlagt utskifting av en pumpe.

En samlet nemnd legger etter dette til grunn av feilen oppstod under vanlig, rutinemessig vedlikehold. En feil som oppstår/avdekkes under normalt vedlikehold er ikke å anse som en ekstraordinær omstendighet, jf. EU-domstolens dom C-549/07 Wallentin-Hermann.

Forsinkelsen gir etter dette rett til en standarderstatning på 600 euro per person. Nemnda anbefaler at Norwegian utbetaler standarderstatning.

Ved lengre forsinkelser plikter flyselskapet å tilby måltider og forfriskninger som står i rimelig forhold til ventetiden, jf. forordningen artikkel 6, jf. artikkel 9. Klager opplyser at de kun fikk utdelt en matkupon på kr 115 per person. Norwegian har ikke kommentert dette, og nemnda legger klagers opplysninger til grunn. Nemnda er enig med klager i at dette er for lite. Nemnda finner det sannsynlig at klagerne hadde utgifter til mat/forfriskninger i ventetiden. Nemnda anbefaler at Norwegian erstatter klagers dokumenterte utgifter til

mat/forfriskninger. Dersom tapet ikke kan dokumenteres, anbefaler nemnda at Norwegian utbetaler ytterligere 200 kroner per passasjer.

Vedtak:

Transportklagenemnda-fly anbefaler at Norwegian utbetaler en standarderstatning på 600 euro per person. Nemnda anbefaler videre at Norwegian erstatter klagers dokumenterte ekstrautgifter til mat/forfriskninger, subsidiært kr 200 per person.

Nemndas representanter

Lagdommer Einar Kaspersen, formann, Elise Korsvik, Forbrukerrådet, Hanne Beth Takvam-Borge, Forbrukerrådet, Jan-Eirik Persen, SAS Norge AS, Gøril Volden Berg, Widerøes Flyveselskap AS, .

De publiserte nemndsavgjørelsene er bearbeidet av stiftelsen Lovdata, som innehar rettighetene til dokumentene. Utnyttelse av nemndsavgjørelsene til forlagsvirksomhet, distribusjon, drift av søkbare databaser eller opplæringsvirksomhet krever særskilt avtale med Lovdata. Lovdata avgjør i tilfelle hva som faller inn under nevnte kategorier.